

Dnevi insolvenčnega prava
»Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi
insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP)«
Portorož
17. - 18. marec 2008

PREDPOSTAVKE IZPODBIJANJA
PRAVNIH DEJANJ
STEČAJNEGA DOLŽNIKA

Dr. Miodrag Đorđević
Vrhovni sodnik
Vrhovnega sodišča Republike Slovenije

1. UVOD

ZFPPIPP (Uradni list Republike Slovenije, št. 126/2007) pravila o izpodbijanju pravnih dejanj stečajnega dolžnika vsebuje v Pododdelku 5.3.4., v členih 269-278. V členu 271 določa izpodbojna pravna dejanja, v členu 272 pa domneve o obstoju pogojev za izpodbijanje.

ČLEN 271 (IZPODBOJNA PRAVNA DEJANJA)

(1) Pravno dejanje stečajnega dolžnika, izvedeno v obdobju izpodbojnosti, je izpodbojno:

1. če je bila posledica tega dejanja:

- bodisi zmanjšanje čiste vrednosti premoženja stečajnega dolžnika tako, da zaradi tega drugi upniki lahko prejmejo plačilo svojih terjatev v manjšem deležu, kot če dejanje ne bi bilo opravljeno,*
- bodisi, da je oseba, v korist katere je bilo dejanje opravljeno, pridobila ugodnejše pogoje za plačilo svoje terjatve do stečajnega dolžnika, in*

2. če je oseba, v korist katere je bilo dejanje opravljeno, takrat, ko je bilo to dejanje opravljeno, vedela ali bi morala vedeti, da je dolžnik insolventen.

(2) Pravno dejanje stečajnega dolžnika, na podlagi katerega je druga oseba prejela dolžnikovo premoženje, ne da bi bila dolžna opraviti svojo nasprotno izpolnitev, ali za nasprotno izpolnitev majhne vrednosti, je izpodbojno ne glede na to, ali je izpolnjen pogoj iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

(3) Za pravno dejanje, ki je izpodbojno po prvem ali drugem odstavku tega člena, velja tudi opustitev pravnega dejanja, zaradi katerega je stečajni dolžnik izgubil premoženjsko pravico ali je zanj nastala kakšna premoženjska obveznost.

ČLEN 272 (DOMNEVE O OBSTOJU POGOJEV ZA IZPODBIJANJE)

(1) Če upnik, v korist katerega je bilo dejanje opravljeno, ne dokaže drugače, velja, da je pogoj iz 1. točke prvega odstavka 271. člena tega zakona izpolnjen:

1. če je bilo dejanje opravljeno zaradi izpolnitve obveznosti stečajnega dolžnika na podlagi dvostranske pogodbe ali drugega dvostranskega pravnega posla v korist upnika, ki je svojo nasprotno izpolnitev opravil pred izpolnitvijo stečajnega dolžnika,

2. če je upnik zaradi pravnega dejanja stečajnega dolžnika pridobil položaj ločitvenega upnika glede plačila terjatve, ki je nastala, preden je bilo opravljeno to dejanje, ali

3. če je bilo dejanje opravljeno med postopkom prisilne poravnave v nasprotju s 151. členom tega zakona (o omejitvi dolžnikovih poslov).

(2) Upnik, v korist katerega je bilo dejanje opravljeno, izpodbije domnevo iz 1. točke prvega odstavka tega člena, če dokaže, da je stečajni dolžnik svojo izpolnitev opravil v roku po prejemu njegove nasprotne izpolnitve, ki po poslovnih običajih, uzancah ali praksi, ki je obstajala med njim in stečajnim dolžnikom, velja za običajen rok izpolnitve obveznosti na podlagi pravnih poslov enakih značilnosti kot pravni posel, na podlagi katerega je bila opravljena izpolnitev stečajnega dolžnika.

(3) Če upnik, v korist katerega je bilo dejanje opravljeno, ne dokaže drugače, velja, da je pogoj iz 2. točke prvega odstavka 271. člena tega zakona izpolnjen:

1. če je upnik prejel izpolnitev svoje terjatve pred njeno zapadlostjo ali je prejel izpolnitev v obliki ali na način, ki po poslovnih običajih, uzancah ali praksi, ki je obstajala med njim in stečajnim dolžnikom, ne velja za

običajno obliko ali način izpolnitve obveznosti na podlagi pravnih poslov enakih značilnosti kot pravni posel, na podlagi katerega je bila opravljena izpolnitev stečajnega dolžnika, ali
2. če je bilo dejanje opravljeno v zadnjih treh mesecih pred uvedbo stečajnega postopka.

2. SPLOŠNO

Da bi se uveljavila pravica do izpodbijanja, morajo biti podana splošna in posebna dejanska stanja (predpostavke) izpodbijanja. Niso namreč izpodbojna vsa dolžnikova pravna dejanja, ampak samo tista, za katera obstajajo zakonske predpostavke (tako splošne kot posebne).

Splošne so tiste predpostavke, ki morajo biti izpolnjene pri vsakem izpodbijanju. Posebne predpostavke pa se razlikujejo glede na vrsto izpodbojnega pravnega dejanja. Splošne predpostavke so, da je bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, da gre za pravno dejanje, ki ga je mogoče izpodbijati, in da bodo z (uspešnim) izpodbijanjem doseženi ugodnejši pogoji za poplačilo stečajnih upnikov. Posebne predpostavke pa so objektivno – subjektivne narave ali zgolj objektivne narave (razpolaganje z dolžnikovim premoženjem, ne da bi bila nasprotna stranka dolžna opraviti svojo nasprotno izpolnitev ali za nasprotno izpolnitev majhne vrednosti).

Objektivni predpostavki (pogoja) izpodbojnosti dolžnikovih odplačnih pravnih dejanj sta zmanjšano poplačilo upnikov (zmanjšanje čiste vrednosti premoženja stečajnega dolžnika, zaradi katerega so terjatve drugih upnikov poplačane v manjšem deležu, kot bi bile sicer) in naklanjanje ugodnosti upnikom (pridobitev ugodnejših pogojev za poplačilo svojih terjatev do stečajnega dolžnika), medtem ko je subjektivna predpostavka (pogoj) izpodbojnosti (namesto vednosti oziroma dolžne vednosti o dolžnikovem slabem ekonomsko-finančnem stanju) vednost oziroma dolžna vednost o dolžnikovi insolventnosti.

Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (ZPPSL) ni opredeljeval pojma slabega ekonomsko-finančnega stanja (šlo je za pravni pojem, ki ga je bilo treba v vsakem konkretnem primeru napolniti z vsebino), medtem ko ZFPPIPP insolventnost opredeljuje kot stanje dolžnikove trajnejše nelikvidnosti (1. točka prvega odstavka 14. člena) ali kot stanje dolgoročne plačilne nesposobnosti (2. točka prvega odstavka 14. člena). Prav stanje insolventnosti, ki je privedlo do dolžnikovega stečaja, je namreč razlog za izpodbojnost njegovih pravnih dejanj.

3. SPLOŠNE PREDPOSTAVKE

3.1. ZAČETEK STEČAJNEGA POSTOPKA

Objektivna predpostavka izpodbijanja je, da je bil nad dolžnikom formalno začet stečajni postopek. Vendar pa za samo izpodbijanje ni pomembno, ali je izpodbojno pravno dejanje povzročilo, da je dolžnik postal insolventen. Pomembno je, da potem, ko je dolžnik postal insolventen, ne sme skleniti nobenih pravnih poslov ali opraviti drugih pravnih dejanj, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do njega sicer v enakem položaju, neenako obravnavani.

Sicer pa je pravica do izpodbijanja pravnih dejanj pravica materialnopravne narave. Nastane kot ena od posledic začetka stečajnega postopka. Zato se obstoj predpostavk izpodbijanja presoja glede na situacijo ob začetku stečajnega postopka.

3.2. IZPODBOJNO PRAVNO DEJANJE

Izpodbijati je mogoče vse pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel v obdobju izpodbojnosti. Pa tudi opustitve pravnih dejanj, zaradi katerih je stečajni dolžnik izgubil premoženjsko pravico ali je zanj nastala kakšna premoženjska obveznost. Izpodbijati je mogoče samo pravna dejanja ali opustitve pravnih dejanj stečajnega dolžnika, ne pa tretjih oseb.

Zaradi varstva interesa upnikov je zakon predvidel možnost izpodbijanja pravnih dejanj stečajnega dolžnika. Namen izpodbijanja je odprava določenih, sicer pravno veljavnih, premoženjskopravnih razpolaganj stečajnega dolžnika, ki jih je dolžnik sklenil ali izvedel v obdobju izpodbojnosti, če je bil insolventen. Če bi bil namreč dolžnik solventen, mu ne bi bilo treba skrbeti, da bi bili vsi upniki poplačani enakomerno.

3.3. UGODNEJŠI POGOJI ZA POPLAČILO STEČAJNIH UPNIKOV

Ker so stečajni upniki odkazani na poplačilo iz dolžnikovega premoženja, ki gre v stečajno maso, mora biti izpodbijanje takšno, da privede do njihovega boljšega poplačila. Izpodbijanje je izključeno, če ne pelje do dajatve v stečajno maso in s tem do večjega poplačila stečajnih upnikov.

Nasprotna stranka lahko dokazuje, da uspešno izpodbijanje ne more imeti za posledice ugodnejših pogojev za poplačilo stečajnih upnikov. Nasprotnik izpodbijanja nosi dokazno breme, da izpodbijanje pravnih dejanj ne bo omogočilo niti delnega poplačila upnikov.

4. POSEBNE PREDPOSTAVKE

Za uspešno izpodbijanje morajo biti poleg splošnih izpolnjene tudi posebne predpostavke. Podana mora biti ena od objektivnih predpostavk (zmanjšano poplačilo upnikov ali naklanjanje ugodnosti upnikom) in (kumulativno) subjektivna predpostavka (vednost o dolžnikovi insolventnosti) ali pa zgolj objektivna predpostavka (razpolaganje z dolžnikovim premoženjem brez nasprotne izpolnitve ali za nasprotno izpolnitev majhne vrednosti).

4.1. OBJEKTIVNO-SUBJEKTIVNE PREDPOSTAVKE

4.1.1. ZMANJŠANO POPLAČILO UPNIKOV

Ko dolžnik plačuje dolg, izpolnjuje svojo zakonsko obveznost. Zato je nasprotnik izpodbijanja upravičen takšno izpolnitev sprejeti. Vendar pa je mogoče izpodbijati tudi plačilo resničnega in dospelega dolga, če ima za posledico zmanjšano poplačilo drugih upnikov.

Pravna dejanja, ki imajo za posledico zmanjšano poplačilo stečajnih upnikov, so dejanja dolžnika, ki se tičejo njegovega premoženja. To premoženje (bodoča stečajna masa, iz katere se bodo sorazmerno poplačali stečajni upniki) je zmanjšano.

Pravno dejanje, ki ima za posledico zmanjšano poplačilo upnikov, je podano, če je zaradi dolžnikovega pravnega dejanja eden od upnikov poplačan v celoti, medtem ko so drugi upniki zaradi stečaja poplačani zgolj sorazmerno. Poplačani upnik prejme več, kot bi prejel kot stečajni upnik, medtem ko ostali stečajni upniki prejmejo manj, kot bi prejeli, če plačila posameznemu upniku ne bi bilo. Zaradi izpolnitve obveznosti enemu od upnikov se zmanjša čista vrednost premoženja stečajnega dolžnika, iz katerega se sorazmerno poplačajo ostali stečajni upniki.

4.1.2. NAKLANJANJE UGODNOSTI UPNIKOM

Pravno dejanje privilegiranja upnikov je vsako pravno dejanje, zaradi katerega posamezni upnik pridobi ugodnejše pogoje za poplačilo svoje terjatve, ki omogoči ali olajša poplačilo iz dolžnikovega premoženja. Pravno dejanje privilegiranja upnikov je vsako pravno dejanje, s katerim posamezni upnik pridobi na dolžnikovem premoženju pravico, ki mu omogoča ugodnejše poplačilo njegove terjatve, torej ločitveno pravico. Privilegirani upnik s pravnim dejanjem ne prejme izpolnitve svoje obveznosti, temveč si zagotovi zavarovanje te obveznosti, ki pa v končni posledici (pri poplačilu) pripelje do tega, da dobi

svojo terjatev poplačano v celoti, medtem ko ostali (neprivilegirani) upniki prejmejo le sorazmerno poplačilo svojih terjatev.

Tipičen primer privilegiranja upnikov je ustanovitev zastavne pravice na premoženju dolžnika v zavarovanje prej nastale terjatve upnika.

4.1.3. DOMNEVA O OBSTOJU OBJEKTIVNE PREDPOSTAVKE

Dokazovanje objektivnih predpostavk (pogojev) izpodbojnosti dolžnikovih pravnih dejanj iz 1. točke prvega odstavka 271. člena ZFPPIPP je oprto na zakonske domneve (presumpcije), na domneve iz prvega odstavka 272. člena ZFPPIPP. Opravljena dejanja bodo namreč imela objektivni znak izpodbojnega pravnega dejanja, če ne bo šlo za sočasno izpolnitev obveznosti iz dvostranskega pravnega posla s strani stečajnega dolžnika (1. točka prvega odstavka 272. člena ZFPPIPP), če bo upnik pridobil ločitveno pravico na določenem delu dolžnikovega premoženja v zavarovanje svoje prej nastale terjatve (2. točka prvega odstavka 272. člena ZFPPIPP) ali če bo dolžnik med postopkom prisilne poravnave opravil posel v nasprotju z omejitvami iz 151. člena ZFPPIPP (3. točka prvega odstavka 272. člena ZFPPIPP). Brž ko se bo stečajni upravitelj (ali upnik za račun stečajnega dolžnika) skliceval na domnevo (na obstoj določenega pravnega razmerja), bo veljalo po sili zakona, da je podana objektivna predpostavka izpodbijanja.

Pri domnevah iz prvega odstavka 272. člena ZFPPIPP gre za pravne domneve. Te so na pravno raven povzdignjene dejanske domneve in črpajo svojo moč iz prava. Na njihovi podlagi pravni predpis sklepa od podlage domneve (dokazno pomembnega dejstva oziroma dejstev) na predmet domneve (na domnevni zaključek, ki se izpelje iz pravnega predpisa). Stranki, v korist katere je domneva, ni treba trditi in dokazovati dejanskega stanja. Zadostuje, da se sklicuje na domnevo (na določeno pravno stanje).

4.1.4. IZPODBIJANJE DOMNEVE

Sestavine zakonskega dejanskega stanja (iz prvega odstavka 271. člena ZFPPIPP) se domnevajo brez dokaza, ne pa kot dokazane. Ni namreč treba (navajati in) dokazovati tistih elementov zakonskega dejanskega stanja, katerih obstoj se domneva po sili zakona. Vendar pa so domneve izpodbojne. Gre namreč za praesumptio iuris tantum, ne pa za praesumptio iuris et de iure. Zato jih lahko nasprotna stranka (tista stranka, ki ji domneva ni v korist) izpodbija, posredno, z izpodbijanjem domnevne baze (podlage domneve), ali neposredno, z izpodbijanjem same domneve (predmeta domneve oziroma domnevnega zaključka). Na nasprotno stranko (upnico) se namreč prevali procesno breme nasprotnega dokaza (dokazati mora neresničnost tistih dokazno

pomembnih dejstev, na katera se sklicuje stečajni upravitelj ali upnik za račun stečajnega dolžnika) oziroma dokaza nasprotja (ovreči mora zakonsko domnevo).

ZFPPIPP posebej določa, da lahko nasprotnik izpodbijanja izpodbija domnevo iz 1. točke prvega odstavka 272. člena, če dokaže, da je bilo izpodbojno dejanje opravljeno v roku, ki je po poslovnih običajih, uzancah ali medsebojni poslovni praksi običajen (drugi odstavek 272. člena ZFPPIPP). Dokazati mora objektivno skladnost med časom izpolnitve stečajnega dolžnika in upnika (nasprotnika izpodbijanja). Pri tem je merilo za presojo, ali je šlo za običajen rok izpolnitve, rok izpolnitve, ki velja za običajnega za istovrstne posle, kot je pravni posel, na podlagi katerega je bila opravljena izpolnitev stečajnega dolžnika.

4.1.5. VEDNOST O DOLŽNIKOVINSOLVENTNOSTI

Poleg objektivne predpostavke izpodbijanja mora biti kumulativno podana tudi subjektivna predpostavka, ki se kaže v določenem subjektivnem odnosu udeleženca pravnega dejanja. Subjektivni element se kaže v tem, da je nasprotnik izpodbijanja vedel ali bi moral vedeti za dolžnikovo insolventnost (ali pa vsaj za okoliščine, ki kažejo na to, da se bo ta razlog neposredno uresničil).

Vednost o insolventnosti dolžnika se ne zahteva pri dolžniku, temveč (le) pri upniku (nasprotniku izpodbijanja). Možno je namreč, da bi dolžnik, ki je bil insolventen, storil pravno dejanje prav z namenom, da bi trajno (dolgoročno) poboljšal svojo likvidnost oziroma plačilno sposobnost, ne pa jo poslabšal.

'Vedeti ali vedeti morati' (za dolžnikovo insolventnost) so notranja ali psihična dejstva, ki se dokazujejo po svojih zunanjih manifestacijah. Dejanske okoliščine za 'vedeti ali vedeti morati' morajo biti podane takrat, ko je bilo izpodbojno pravno dejanje storjeno. Zato izpodbijanje ni utemeljeno, če je tožnik za te okoliščine zvedel šele pozneje.

Pri 'vedeti ali vedeti morati' (za dolžnikovo insolventnost) gre pravzaprav za vprašanje dobre vere. Kdor ravna v dobri veri, uživa posebno pravno varstvo. V dobri veri pa ravna tisti, kdor ne pozna razlogov, ki nasprotujejo njegovi pridobitvi. V dobri veri ravna, kdor je zaupal v popolnost in poštenost objektivnega dejanskega stanja, pri čemer pa mora izkazati ustrezno skrbnost.

V ZFPPIPP ni prevladala ureditev, da bi bila izpodbojna tista pravna dejanja, ki jih je dolžnik storil, ko je bil insolventen, ko bi moral upoštevati načelo enakega obravnavanja upnikov. Vendar pa je ZFPPIPP upošteval, da za insolventnost ne zadošča že vsakršna njena pojavnost. Tako za dejanski stan insolventnosti

ne zadošča enkratno ali trenutno slabo ekonomsko in finančno stanje stečajnega dolžnika, temveč mora biti to stanje kvalificirano (trajnejše, dalj časa trajajoče). ZFPPIPP ga kvalificira kot stanje dolžnikove trajnejše nelikvidnosti (1. točka prvega odstavka 14. člena) ali kot stanje dolgoročne plačilne nesposobnosti (2. točka prvega odstavka 14. člena).

4.1.6. DOMNEVA O OBSTOJU SUBJEKTIVNE PREDPOSTAVKE

Dokazovanje subjektivne predpostavke (pogoja) izpodbojnosti dolžnikovih pravnih dejanj iz 2. točke prvega odstavka 271. člena ZFPPIPP je oprto na zakonske domneve (presumpcije), na domneve iz tretjega odstavka 272. člena ZFPPIPP. Opravljena dejanja bodo namreč imela subjektivni znak izpodbojnega pravnega dejanja, če bo upnik prejel izpolnitev svoje terjatve pred njeno zapadlostjo ali če bo po poslovnih običajih, uzancah ali medsebojni poslovni praksi šlo za neobičajno obliko ali način izpolnitve obveznosti (1. točka tretjega odstavka 272. člena ZFPPIPP) ali če bodo opravljena v zadnjih treh mesecih pred uvedbo stečajnega postopka (2. točka tretjega odstavka 272. člena ZFPPIPP), kar v končni posledici pomeni, da poslovno običajne izpolnitve ne bodo imele značilnosti (subjektivnega znaka) izpodbojnih pravnih dejanj. Brž ko se bo stečajni upravitelj (ali upnik za račun stečajnega dolžnika) skliceval na domnevo, bo veljalo po sili zakona, da je podana subjektivna predpostavka izpodbijanja.

Pri domnevi iz 1. točke tretjega odstavka 272. člena ZFPPIPP gre za pravno domnevo. Neobičajna oblika ali način izpolnitve obveznosti je namreč po sili zakona podlaga domneve o obstoju subjektivnega elementa izpodbijanja. Ta podlaga je podana, kadar gre za objektivno neskladnost med obveznostjo in obliko oziroma načinom njene izpolnitve, pri čemer je merilo za presojo, ali je šlo za običajno obliko ali način izpolnitve, oblika oziroma način izpolnitve, ki velja za običajno za istovrstne posle, kot je pravni posel, na podlagi katerega je bila opravljena izpolnitev stečajnega dolžnika, s tem, da gre pri subsumiranju ugotovljene oblike oziroma načina izpolnitve obveznosti pod (nedoločen) pravni pojem neobičajne oblike oziroma načina izpolnitve obveznosti za pravno sklepanje.

Pri domnevi iz 2. točke tretjega odstavka 272. člena ZFPPIPP pa gre za dejansko domnevo, saj iz ugotovljenega časa, kdaj je bilo izpodbojno dejanje opravljeno, sklepamo na dejstvo, ki je zakonski znak izpodbojnega dejanskega stanja. Pravni predpis namreč od podlage domneve (ugotovljenega dejstva) sklepa na predmet domneve, na domnevni zaključek, ki se izpelje iz splošnih življenjskih izkušenj.

4.1.6.1. IZPOLNITEV NEZAPADLE TERJATVE

Dolžnik pride v zamudo z obveznostjo, pri kateri je rok izpolnitve določen, z iztekom roka. Zapadlost pomeni, da ima upnik pravico terjati dolžnika po izteku roka, v katerem je mogoče prostovoljno opraviti izpolnitev, in da je dolžnik takrat dolžan plačati. Če rok izpolnitve ni določen, pa zadošča, da je zapadlost obveznosti določljiva; na primer tedaj, ko je vezana na izpolnitev pogoja.

Pri nezapadli terjatvi gre za terjatev, ki je dolžnik po materialnem pravu še ni dolžan izpolniti. Takšna terjatev je terjatev, vezana na rok, dokler rok ne poteče, in terjatev, vezana na odložni pogoj, dokler pogoj ni izpolnjen. Pri izpolnitvi nezapadle terjatve gre za neskladje poplačila terjatve s časom, v katerem bi upnik lahko dosegel njeno poplačilo. Vendar pa je to neskladje upoštevno samo v obdobju izpodbojnosti.

4.1.6.2. NEOBIČAJNA OBLIKA ALI NAČIN IZPOLNITVE

Pojem neobičajne oblike ali neobičajnega načina izpolnitve je opredeljen kot izpolnitev v obliki ali na način, ki po poslovnih običajih, uzancah ali praksi, ki je obstajala med upnikom in stečajnim dolžnikom, ne velja za običajno obliko ali način izpolnitve obveznosti na podlagi pravnih poslov enakih značilnosti kot pravni posel, na podlagi katerega je bila opravljena izpolnitev stečajnega dolžnika.

Gre za to, da se oblika ali način, na katerega je stranka izpolnjevala obveznosti, šteje za običajnega ravno zaradi tega, ker je bil v navadi med strankama. Pri ugotavljanju, ali je šlo za takšno obliko ali način izpolnitve obveznosti, ki je običajen, je odločilno predhodno poslovno vedenje obeh strank, njuna običajna poslovna praksa. Če poslovne prakse med strankama še ne bi bilo, bi bila pomembna siceršnja poslovna praksa v ustrezni dejavnosti oziroma panogi. Pomembna dejstva bi bila predvsem čas, višina, oblika in način plačila ter druge okoliščine v zvezi s plačilom.

Tako bi na primer večkratna uporaba verižnih kompenzacij za poplačilo obveznosti njihovih udeležencev zadostovala za ugotovitev, da je pri uporabi verižne kompenzacije za poplačilo konkretne terjatve konkretnega udeleženca verižne kompenzacije šlo za običajen način izpolnitve obveznosti. Posamezna izpolnitev obveznosti bi namreč pomenila nadaljevanje ustaljene poslovne prakse med strankama. Posamezno plačilo bi bilo le konkretizacija prehodno (pred obdobjem izpodbojnosti) dogovorjenega oziroma uveljavljenega načina plačila.

4.1.6.3. OPRAVA DEJANJA V ZADNJIH TREH MESECIH PRED UVEDBO STEČAJNEGA POSTOPKA

Po ZFPPIPP se lahko izpodbija tudi običajna oblika ali način izpolnitve obveznosti, če je upnik vedel ali bi moral vedeti za dolžnikovo insolventnost. Domneva pa se, da je nasprotnik izpodbijanja vedel za dolžnikovo insolventnost, če je bilo izpodbojno pravno dejanje storjeno v zadnjih treh mesecih pred uvedbo stečajnega postopka. Pri tem ni pravno pomembno, ali je upnik dejansko vedel za dolžnikovo insolventnost, temveč da je bilo izpodbojno pravno dejanje storjeno v kritičnem obdobju (treh mesecev pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka). Presumpcija subjektivnega elementa se utemeljuje z dejstvom, da gre za pravno dejanje, ki je bilo storjeno v času, ko je bil dolžnik že insolventen (glej 2. točko prvega odstavka 232. člena ZFPPIPP).

4.2. OBJEKTIVNA PREDPOSTAVKA

Pravna dejanja razpolaganja z dolžnikovim premoženjem brez nasprotne izpolnitve ali za nasprotno izpolnitev majhne vrednosti so že sama po sebi izpodbojna. Pri prvem razpolaganju je namreč druga oseba prejela dolžnikovo premoženje, ne da bi bila dolžna opraviti svojo nasprotno izpolnitev; pri drugem pa je bila dolžna opraviti svojo nasprotno izpolnitev, vendar majhne vrednosti (nesorazmerne vrednosti prejetega dolžnikovega premoženja).

Gre za izključno objektivno predpostavko izpodbijanja, saj se pri nasprotniku izpodbijanja ne zahteva vednost o dolžnikovi insolventnosti.